

TÜM YÖNLERİYLE İNTİHAR

Editörler

Hasan Mervan AYTAÇ
Furkan Bahadır ALPTEKİN
Hüseyin Şehit BURHAN

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8299-36-6

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Tüm Yönleriyle İntihar

Yayıncı Sertifika No

47518

Editörler

Hasan Mervan AYTAÇ

ORCID iD: 0000-0002-1053-6808

Furkan Bahadır ALPTEKİN

ORCID iD: 0000-0002-3844-1800

Hüseyin Şehit BURHAN

ORCID iD: 0000-0002-5973-9067

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

MED105000

DOI

10.37609/akya.2041

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre alınan tüm önlemlere rağmen dünya çapında yılda 800 bin kişi intihar nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Psikiyatrik bozuklukların yanında yaşam sürecinde karşılaşılan zorlantılara tepki olarak biyolojik, psikolojik ve çevresel faktörler zemininde kişiler intihar davranışı sergileyebilmektedir. İntihar girişimi olan veya intihar eden bu bireylerin yaklaşık %95’inde ruhsal bozukluk tanısının mevcut olması, intiharın önlenabilir ölüm nedenleri arasında yer aldığı gerçeğini gözler önüne sermektedir. İntiharın neden olduğu her ölümün, ardında kalan toplumlarda ekonomik ve sosyal maliyetleri bulunmaktadır. Bu açılarından ele alındığında psikiyatrik bozuklukların erken dönemde saptanması ve intihar riski olan bireylerin erken dönemde tedavisi için ruh sağlığı alanında çalışanların öncülüğüne ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kitapta intiharın tanımı, epidemiyolojisi, risk faktörlerinin değerlendirilmesi ve önlenmesi, intihar davranışının nörobiyolojisi ve genetiği, intihar davranışını açıklayan kuramlar, görüldüğü psikiyatrik bozukluklar ve farmakolojik tedavisi, yönetiminde uygulanan davranışçı ve psikoanalitik yönelimli terapiler, yaşa, mesleğe veya eşlik eden özelliklere göre sınıflandırılan gruplarda intihar, adli açıdan ve “tüm yönleriyle” ele alınmaya çalışıldı. Başta ruh sağlığı alanında görev yapan sağlık çalışanlarının günlük pratiklerinde başvurabilecekleri bu kitabın tüm okuyuculara faydalı olması dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	İntiharın Tanımı ve Epidemiyolojisi	1
	<i>Furkan Bahadır ALPTEKİN</i>	
Bölüm 2	İntihar Davranışını Açıklayan Birinci Nesil Kuramlar	13
	<i>Oğuz Bilal KARAKUŞ</i>	
Bölüm 3	İntihar Davranışını Açıklayan İkinci Nesil Kuramlar	25
	<i>Seda TANRIVERDİ OLUĞ</i>	
Bölüm 4	İntiharın Nörobiyolojisi ve Genetiği	45
	<i>Hasan Mervan AYTAÇ</i>	
Bölüm 5	İntiharın Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Ölçüm Araçları	61
	<i>Kumru ŞENYAŞAR METERELLİYOZ</i>	
Bölüm 6	İntiharda Risk Faktörleri ve İntiharın Önlenmesi	71
	<i>Süleyman DÖNMEZLER</i>	
Bölüm 7	Psikiyatrik Acillerde İntihara Yaklaşım	81
	<i>Salih KALYONCU</i>	
Bölüm 8	Psikiyatrik Bozukluklarda İntihar ve Farmakolojik Tedavisi	101
	<i>Suat YALÇIN</i>	
Bölüm 9	İntiharın Yönetiminde Bilişsel Davranışçı Terapi Uygulamaları	125
	<i>Hüseyin Şehit BURHAN</i>	
Bölüm 10	İntiharda Psikanalitik Yönelimli Psikoterapiler	133
	<i>Pelin Su ŞİRİN</i>	

Bölüm 11	Çocuk ve Ergenlerde İntihar	143
	<i>Mehmet TEKDEN</i>	
Bölüm 12	Yaşlılarda İntihar	167
	<i>Talat SARIKAVAK</i>	
Bölüm 13	Riskli Meslek Gruplarında İntihar	185
	<i>Burak OKUMUŞ</i>	
Bölüm 14	Özel Gruplarda (Gaziler, Mülteciler, Mahkumlar) İntihar	207
	<i>Sevinç ULUSOY</i>	
Bölüm 15	İntiharın Adli Yönü	223
	<i>Selim POLAT</i>	
Bölüm 16	Alkol ve Madde ile İlişkili Bozukluklar ve İntihar	231
	<i>Berkay Arda CEBECİ</i>	

YAZARLAR

Uzm. Dr. Furkan Bahadır ALPTEKİN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-3844-1800

Uzm. Dr. Hasan Mervan AYTAÇ

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-1053-6808

Uzm. Dr. Hüseyin Şehit BURHAN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-5973-9067

Uzm. Dr. Berkay Arda CEBECİ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Prof.
Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir
Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0001-8459-4317

Uzm. Dr. Süleyman DÖNMEZLER

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-3210-0976

Uzm. Dr. Salih KALYONCU

Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-8621-9120

Uzm. Dr. Oğuz Bilal KARAKUŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Erenköy Ruh
Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi,
Çocuk ve Ergen Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0001-6623-7375

Uzm. Dr. Kumru ŞENYAŞAR METERELLYOZ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Prof.
Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir
Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-2829-7531

Uzm. Dr. Burak OKUMUŞ

Mamak Devlet Hastanesi, Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-3591-6927

Uzm. Dr. Seda TANRIVERDİ OLUĞ

Suşehri Devlet Hastanesi, Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-9423-0303

Uzm. Dr. Selim POLAT

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0003-4327-643X

Dr. Öğr. Üyesi Talat SARIKAVAK

İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8948-7182

Uzm. Dr. Pelin Su ŞİRİN

İstanbul Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın
Şehir Hastanesi, Psikiyatri AD
ORCID iD: 0000-0003-4615-1667

Uzm. Dr. Mehmet TEKDEN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Prof.
Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir
Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-3085-1725

Uzm. Dr. Sevinç ULUSOY

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Prof.
Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir
Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-4300-2631

Uzm. Dr. Suat YALÇIN

Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Hastanesi, Erişkin Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-5920-2390